

4 GATS

DOSSIER PEDAGÒGIC

De si l'estimem, Catalunya, no cal dir-ho més!
Creiem que són els poetes, sobretot, els que donen nom a un poble
i per ells sabem que existim darrere de les fronteres.

Si nosaltres no cantem les nostres cançons,
nascudes entre pins i banyades per la bromera del mar,
potser arribarà un dia en què ens faran falta i no les tindrem.
Llegim les nostres autores i autors i sentim-nos orgullosos.

Reivindiquem-los.

I que no manqui l'humor mai!

Per estimar Catalunya, cal riure-la.

Santiago Rusiñol & Cia Mea Culpa

“ Per estimar Catalunya cal riure-la. ”

SANTIAGO RUSSIÑOL

(Barcelona 1861 - Aranjuez 1931)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Hem volgut obrir el nostre espectacle amb una barreja de la *captatio benevolentiae** que va escriure Santiago Rusiñol en la seva obra *Els jocs Florals de CanProsa* (1902) i el seu discurs *Cançons del poble* en motiu d'un concert el 1895 al Cau Ferrat de Sitges. Un text que era una barreja de discurs polític i prosa poètica.

“Si ens deixem conquistar per cants que no són nostres, potser un dia no en tindrem i ens faran falta”.

L'estrena *Els jocs Florals de CanProsa* al 1902, va provocar un bon escàndol. L'obra denunciava l'idealisme exaltat del certamen en forma de paròdia.

L'autor creia en la necessitat de transformar, rejuvenir, modernitzar, la institució jocfloral. A Rusiñol, en el seu dia, els seus no li ho van saber entendre i d'altres, no el van perdonar.

“No és que no m'estimi els Jocs Florals, que els considero una hermosa, bona i útil festa de les lletres sinó que la festa de les lletres se vagi tornant de mica en mica la festa de la política”.

En definitiva, contra una actitud regionalista, Rusiñol propugnava el cosmopolitisme, l'universalisme i la maduresa cultural. “Tenim de cantar la pàtria, la fe i l'amor amb veu que arribi a més altura”.

Un segle després, el discurs innovador d'en Santiago Rusiñol ens interpel·la més que mai. En aquests temps en què la llengua catalana està quasi en perill d'extinció,

el que no va aconseguir el franquisme i ho aconseguirà la nostra deixadesa?

NO! La Cia Mea Culpa vol fer un homenatge als/les nostres autors/autores, la nostra llengua, la nostra tradició, el que som, i fer-ho amb sentit de l'humor! Esperem que no ens passi com Rusiñol i que se'ns sàpiga entendre! La nostra Divisa és:

PER ESTIMAR CATALUNYA CAL RIURE-LA!

**La captatio benevolentiae*, del llatí *captatio* ('captació, acció de buscar alguna cosa') i *benevolentia* ('benevolença').

És un recurs literari i retòric que molts autors del segle XV fins al segle XIX utilitzen al principi dels seus escrits o de les seves exposicions per tal de captar la bona predisposició dels lectors o de l'auditori.

Recurs literari utilitzat, per exemple, per Víctor Català en algun dels seus pròlegs. I també grans autors com Shakespeare i García Lorca.

APUNTS BIOGRÀFICS

Rusiñol és un escriptor polifacètic. De fet, la seva autèntica vocació fou la pintura. Gran amic del pintor Ramon Casas amb el qual exposa a la mítica sala Parés de Barcelona.

En literatura conreà tots els gèneres amb una obra molt extensa.

El seu llibre *Oracions* (1897) és considerat el manifest més important del modernisme.

La seva obra més ambiciosa i reconeguda és *L'auca del senyor Esteve* (1907).

La seva primera peça teatral important fou *L'alegria que passa* (1898) amb música d'Enric Morera.

Cal destacar, entre altres, *Libertat* (1901) i *L'hèroe* (1903).

SABIES QUÈ...

Collecionava ferros artístics que portava a una casa-taller que tenia a Sitges. El seus amics van batejar la casa amb el nom: **Cau Ferrat**.

Que el Teatre Nacional de Catalunya va posar en escena els Jocs de Canprosa i va esdevenir una gran èxit!

El grup Manel té un tema anomenat Captatio benevolentiae.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

- > [Museu Cau Ferrat de Sitges](#)
- > [Els Jocs de Canprosa TNC](#)
- > [Captatio benevolentiae del grup musical Els Manel](#)

“ La llengua i la història són els botins més preuats a l'hora de sotmetre un poble. ”

ÀNGEL GUIMERÀ

(Santa Cruz de Tenerife 1845 - Barcelona 1924)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Volíem encetar l'espectacle amb un símbol ben català! I que hi ha de més català que el ball nacional de Catalunya: **la Sardana** i justament **la Santa Espina**!!

A partir d'aquesta dansa tradicional, anirem evolucionant cap a una dansa urbana per connectar amb les noves generacions. Hem comptat amb la col·laboració del ballarí Pere Seda. Artista que barreja el ball tradicional més popular amb dansa moderna. Format principalment a l'Esbart Maragall de Sant Andreu de Palomar. Es va graduar com a ballarí de dansa contemporània al CPD de l'Institut del Teatre el 2017 i recentment ha creat la plataforma l'Esbord, un espai on repensar, reviure i explotar la dansa d'arrel tradicional catalana.

Hem agafat com a referent el fenomen "Coti x coti" de **The Tyets**. Aquest tema, ha causat un enorme impacte en el món musical català. Acumula més de 13.000.000 d'escoltes. D'aquesta manera, el duet mataroní ha posat en el focus mediàtic la sardana i l'ha connectat i popularitzat entre un gran públic sovint allunyat d'aquest gènere. L'èxit ha despertat l'entusiasme del món sardanístic, que ha vist l'oportunitat per incidir en el món jove amb aquesta proposta renovadora.

ANÀLISI

La Santa Espina és una obra de teatre d'Àngel Guimerà estrenada el 19 de gener del 1907. Dins d'aquesta obra hi ha la famosa sardana *la Santa Espina*. Va ser musicada per Enric Morera i és considerada un himne patriòtic pels catalans.

Enric Morera fou un dels músics més significatius del modernisme a Catalunya. Gran impulsor del cant coral, la seva obra compositiva, sobretot la sardanística, assolí una àmplia difusió i gaudi d'una gran estima.

A causa de les seves connotacions catalanistes, fou prohibida durant vint-i-cinc anys durant les dictadures de Primo de Rivera i Francisco Franco. A l'època, va ser sens dubte un símbol de lluita i de revolució.

APUNTS BIOGRÀFICS

Àngel Guimerà va venir a viure a Catalunya amb set anys. Tot i que va iniciar la carrera literària amb la poesia, l'interès el va focalitzar en el teatre. L'escriptor i polític s'ha considerat com un dels màxims exponents de la **Renaixença**. També se'l considera el **fundador del teatre modern català**.

Obres més importants: *Mar i cel*, *Maria Rosa*, *terra baixa*, *la filla del mar*.

Era un catalanista convençut. Com a president de l'Ateneu de Barcelona, el 1895 va fer un discurs inaugural que va provocar un sonat escàndol. Primer de tot per utilitzar la llengua catalana. Fins aquell moment tots els actes institucionals es feien en castellà.

El discurs en qüestió es deia La llengua catalana i era una encesa defensa del català i reclamava, també, la reunificació de Catalunya.

Aquí us deixem un fragment:

"Catalunya no ha mort. Cada any, tal dia com avuy, á propis y á estranys, als germans y als que no volen ser-ho, als fills de Espanya tota y als de més enllá del reyalme, se'ls hi diu ben alt desde aquesta sala: Catalunya no ha mort".

Les autoritats espanyoles van abandonar, immediatament, la sala.

El president de l'Ateneu va cloure el seu famós discurs amb les següents paraules que van esdevenir també famoses: "Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaban lo dels altres"

Va ser un escàndol dels que fan època. El discurs en català de Guimerà va provocar una forta polseguera. En el mateix moment ja hi va haver crits, empentes i es van llançar algunes cadires. No s'havia vist res d'igual a l'Ateneu.

Penseu que fins aquell moment escriure en català tan sols era acceptat, a tot estirar, a la poesia i, més a contracor encara, a la literatura en general. Ara comença a ser una llengua amb un estatus diferent.

El català comença a convertir-se en llengua de cultura gràcies a diversos autors. Destacaríem a Serafí Pitarra, perquè va ser el primer dramaturg a fer una obra en català des del Renaixement, que és "L'Esquella de la torratxa" i a Guimerà gràcies a les seves tragèdies.

La catalanització de l'Ateneu de Barcelona va ser una cosa definitiva, tret, és clar, de l'època franquista.

Els seus discursos polítics, proferits arreu de Catalunya, són recollits en el volum *Cants a la pàtria*, publicat el 1906 i dedicat al seu amic Pere Aldavert.

SABIES QUÈ...

Àngel Guimerà està enterrat a Montjuïc amb el seu amic "íntim" Pere Aldavert.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

> [L'hereu Riera - Teaser](#)

“ De petita jo era tot ulls, mirava, llegia i tenia una memòria visual molt gran. Soc una persona ben simple, vaig aprendre a escriure a la meua manera: jo anava escrivint tal com sortia i llestos. ”

**VÍCTOR
CATALÀ**

(CATERINA ALBERT I PARADÍS)

(Barcelona 1869 - Barcelona 1966)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Solitud. Hem volgut en aquest cas donar el protagonisme al pastor Gaietà, un dels personatges més estimats de les lletres de l'autora de l'Escala.

Com bé sabeu el Pastor mor en un dels darrers capítols de l'obra, una mort que l'autora ho tracta com un accident, però nosaltres hem volgut fer amb el pur estil Carles Porta un CRIMS RURALS, on el protagonista és la mort del Gaietà i la investigació posterior per aclarir el cas. Sentirem i veurem a l'espectacle com una de les nostres actrius representa la figura del Carles Porta i començar a investigar, parlant amb els personatges de la novel·la per trobar el culpable de la mort del pastor de Solitud.

Sentirem les declaracions dels pagesos de la muntanya, del Baldiret, dels metges que examinaren el cos de Gaietà... Posarem llum a la foscor. Comencem!

ANÀLISI

Solitud és la novel·la més coneguda de Víctor Català i es publica en fascicles entre els anys 1904 i 1905 al fullletó *Joven-tut*. La seva irrupció en el món literari de principis del segle XX causà un gran impacte.

La paraula que dona títol a l'obra *Solitud* és present en tota la novel·la, de fet, és el fil conductor de la vida de tots els personatges, especialment en la vida de la Mila i també és molt present en la quietud que envolta el massís del Montgrí i de l'ermita de Santa Caterina, el lloc on transcorre la història.

Solitud presenta connexions amb altres obres de Víctor Català com els drames rurals, on la temàtica i l'ambientació és pràcticament igual a les dues obres.

Coneguem una mica com són els personatges de l'obra: En aquesta novel·la la Mila (la protagonista) no aconsegueix adaptar-se a la muntanya, amb una total indiferència del marit (el Maties) i ha de viure solitàriament dins d'aquesta natura. Ella recorre un camí físic per la muntanya que alhora és un camí metafòric que va de la inconsciència a la consciència, un camí d'aprenentatge i de dolor. Coneixem la Mila a través de les seves accions i dels altres personatges. Tothom l'anomena "ermitana", una paraula que connota vellesa amb el contrast de la seva naturalesa plena de vida i de joventut.

En Maties, el seu marit és un personatge contraposat a la Mila, inactiu, feble, una bèstia sense zel que no té una mirada buida cap a tot i tothom. La Mila sentirà per ell indiferència i angúnia.

El pastor Gaietà, que és qui acull a la Mila i al Maties a l'ermita. És un personatge que representa el seny i el coneixement. Transmet amb les seves paraules tradicions i rondalles. És un personatge consolador que calma les pors i les inseguretats de la Mila i transmet bondat i saviesa popular. És un personatge del tot diferent de l'Ànima.

L'Ànima representa la terra, allò més primitiu. És el personatge més roïn més fosc, més bèstia. De fet, l'animalitat de l'Ànima es contraposa amb el caràcter del pastor, així com la vitalitat de la Mila es contraposa amb la quietud d'en Maties.

La muntanya també és un altre protagonista de l'obra, perquè hi ha una correlació entre l'estat anímic de la Mila i l'entorn natural. Si és primavera i tot floreix la Mila també floreix i, en canvi, si és hivern i l'ambient és estèril, la vida de la Mila també ho és. La Mila puja a la muntanya per iniciar la seva nova vida com qui puja al purgatori i baixa de la muntanya per posar fi a les seves penúries com qui fa una baixada al cel.

APUNTS BIOGRÀFICS

Caterina Albert i Paradís, coneguda com a *Víctor Català*, el pseudònim sota el qual escrivia l'autora. (l'Escala, 1869-1966). Dramaturga, poeta, narradora de contes i novel·lista, va tenir una sensibilitat especial a l'hora d'explicar la situació de marginació en què vivia la dona de l'època.

Filla d'una important família de propietaris rurals, el seu pare va ser el seu gran confident amb les seves afeccions artístiques. Ben aviat comença a pintar i a escriure. Es dona a conèixer amb el món del teatre *La infanticida* que és distingit als Jocs Florals d'Olot el 1898. El 1902 publica *Drames rurals*, un recull de relats, amb dibuixos fets per la mateixa autora, que constitueix la seva irrupció a la narrativa catalana. L'èxit i el reconeixement foren immediats i durant anys aquest títol designà el gènere breu de temàtica rural i acció violenta. Li seguiren *Ombrívols* (1904), *Caires vius* (1907) i la novel·la *Solitud* (1905), considerada la seva obra mestra. *Solitud* ha estat traduïda a vuit llengües.

L'autora sempre cercava la llibertat, i per això era contrària a qualsevol etiqueta. En la seva obra exposa la llibertat a través d'una veu que vola lliure sense que ningú li imposi el camí que ha de seguir. La seva obra literària és plena de càntics a favor de la llibertat de la dona. Víctor Català era una escriptora regeneracionista que retratava amb la seva ploma la realitat de la seva societat, on podem llegir o interpretar denúncies de molts actes misògins que vulneraven els drets de les dones. Un dels seus grans objectius era el de remoure consciències i provocar un canvi de conducta social.

Va ser distingida als Jocs Florals d'Olot del 1898, però l'escàndol ocasionat pel fet de ser una dona la guanyadora del premi la va portar a signar les seves obres amb el pseudònim masculí de Víctor Català.

SABIES QUÈ...

L'any 1898, després de l'escàndol que es va produir en saber que l'autora de *La Infanticida* era una dona, l'escriptora decideix signar amb un altre nom i s'inventa el pseudònim masculí de Víctor Català (personatge masculí d'una de les seves novel·les). A partir d'aquell moment Caterina Albert d'una forma molt moderna i intel·ligent construeix el personatge de Víctor Català perquè sigui "ell" qui escrigui històries moltes vegades violentes, tràgiques i dramàtiques i així Víctor Català es transformi amb l'escriptor que escriu sobre la cara fosca de l'existència humana

I en la societat actual, coneixes algun cas on podem trobar el mateix exemple d'una noia que per evitar sentir-se atacada a la seva vida o a les XXSS utilitza un pseudònim masculí?

ENLLAÇOS D'INTERÈS

En aquest audiovisual produït per l'Ateneu Barcelonès podeu veure i escoltar les cartes que Joan Maragall i Víctor Català es varen escriure justament per la publicació de *Drames Rurals*, es veu que al Joan Maragall no li va acabar d'agradar aquesta temàtica tan tràgica... També trobareu altres audiovisuals molt interessants sobre la vida i obra de Víctor Català.

- > **Víctor Català i Joan Maragall [Cicle "Correspondències"]**
- > **Víctor Català a l'Ateneu (I): Elles parlen de Caterina Albert**
- > **Víctor Català i la genealogia literària femenina**

“ Gràcies a llegir Shakespeare, vaig descobrir que en poesia es pot dir tot. ”

GABRIEL FERRATER

(Reus 1922 - Sant Cugat del Vallès 1972)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Hem escollit *Cambra de tardor* del poemari *Da nuces pueris* (1960) perquè, a part de ser un dels seus millors poemes, ens meravella el seu to nostàlgic i el tractament del pas del temps. En el moment de fer la tria per la nostra secció de poesia amorosa/eròtica, teníem claríssim que no hi podia faltar aquest poema, en contraposició a *Els amants* d'Estellés.

Tant en el poema de Ferrater com el de l'Estellés apareix el tema del pas del temps. La diferència està en el fet que una parella continua (*Els amants*) i en *Cambra de tardor* hi ha un plany per la caducitat de la relació. Sabem que l'amor era molt important per l'autor en aquesta època. L'escena passa a Cadaqués, amb la seva amant Helena Valentí.

Hem apostat per la relació entre dues dones, ja que l'amor és universal.

ANÀLISI

És la història d'una parella que es troben tancats en una cambra en què van viure la seva passió durant un temps. Consultant la biografia de l'autor, tot fa pensar que era un amor d'estiu, ni molt menys una relació llarga i consolidada. És una relació temporal en què els dos saben que arribarà al seu final. Per això inclou elements de tristesa: "Que lenta la pena per les hores que se'n van de pressa".

En el poema apareixen els dos temes fonamentals que travessen l'obra de Ferrater, que són el seu desig per les dones i la desesperança pel pas del temps.

Som a finals de setembre, o potser principis d'octubre; ell, pensatiu després de fer l'amor, s'entreté observant

les esclatxes de llum que entren per la persiana, encara mig abaixada perquè hi toca el sol del migdia. I és aquí, a partir d'aquesta persiana "no del tot tancada", que el creador de tot plegat, Gabriel Ferrater, comença a construir un dels poemes més coneguts de la seva obra i segurament un dels poemes eròtics més celebrats dins el seu corpus poètic.

La persiana se'ns presenta com una frontera entre el món interior i l'exterior. Els dos amants saben que hi ha vida més enllà de la finestra, però es resisteixen a fer cas del que passa a fora, ja que l'única tardor que senten real és la que existeix entre les seves quatre parets. La persiana mig abaixada és un esglai, potser perquè es fa ressò gràfic i sonor de la por de l'amant a la foscor definitiva, que és la fi de la relació amorosa. "Com un esglai que els reté de caure a terra".

Assistim als últims minuts d'una relació amorosa: "Se'ns va morint la llum, que era de color de mel i ara és de color de poma". La llum pren els colors de la mel perquè, tot i fondre's, allargassa la dolçor del joc de l'amor. La poma és una fruita tardoral, això ho explica el 1906 Josep Carner a *Els fruits saborosos: La poma escollida*: "Et tinc a vora meu com la poma escollida que es torna groga i vella i encara fa perfum". Ferrater que era un gran coneixedor de l'obra de Carner se serveix de la mateixa imatge i en fa una sinestèsia. L'olor del poema no és una olor, sinó "color d'olor de poma".

Malgrat aquest comiat banyat pels colors, les fulles roges, de començament de la tardor, el cos recorda, com si aquest cos fos l'òrgan de la memòria. I s'acomiada amb la forma més poètica que es pugui imaginar per descriure les marques del bronzejat que l'estiu deixa a la pell: "...la pell mig del sol, mig de la lluna".

APUNTS BIOGRÀFICS

Fou un poeta, crític, traductor i lingüista català. Creix en el si d'una família de Reus amb inquietuds intel·lectuals i polítiques. Començà des de molt jove la seva formació cultural autònoma. Ausiàs March, Riba, Carner i Foix, són els seus referents.

Va ser el primer poeta modern de la literatura catalana de postguerra i el que més influí en la joventut i els poetes posteriors.

Crea una poesia d'arrels quotidianes vinculada a la vida real d'un home en un món concret. Poesia profundament autobiogràfica, reflecteix el flux dels seus sentiments amb sinceritat.

Cal destacar dins la seva obra, el seu primer llibre de poemes: *Da nuces pueris*.

El 1962 *Menja't una cama*, amb una temàtica eròtica que res no té a veure amb el tractament tradicional d'aquest tema. El 1966 publica *Teoria dels cossos*.

El seu darrer llibre publicat en vida fou *Les dones i els dies* el 1968.

Va escriure poesia durant 10 anys de la seva vida, entre el 1958 i el 1968.

SABIES QUÈ...

El poeta no va anar a l'escola fins als deu anys. Reus era el paradís de la seva infància i apareix en poemes com *In memoriam*.

Els actors Jaume Madaula i Dafnis Balduz van fer un espectacle anomenat *el Ring. Gabriel Ferrater vs Salvador Espriu*; on escenifiquen la poca simpatia que es tenien aquests dos poetes. Espriu va anomenar a en Ferrater "d'escombriaire de la història."

ENLLAÇOS D'INTERÈS

- > [Biografia de Ferrater Vèncer la por de Jordi Amat](#)
- > [El Ring: Ferrater vs Espriu](#)

“Ai, Marquès, Marquès, Marquès,
que d'engany sou ple i obès.”

GUILLEM DE BERGUEDÀ

(c. 1138 - c. 1198)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

L'arriba un dels moments musicals més divertits de l'obra. Una mena de roast de Guillem de Berguedà cap al marquès de Mataplana: **Cançoneta lleu i plana**.

Hem transformat el famós sirventès d'en Berguedà en un rap amb una coreografia hilarant, per canviar després cap a un plany que hem abordat de manera satírica.

ANÀLISI

Un **sirventès** és un gènere de la poesia trobadoresca. S'anomena així perquè se servia de la melodia d'una cançó ja existent. Això era així per raons de temps, d'oportunitat en la seva aparició i perquè fos fàcilment recordada per tothom, ja que la gent coneixia la música i només li calia aprendre la lletra i la música coneguda contribuïa també a la seva difusió.

El sirventès és una poesia moralitzadora, d'atac personal, d'atac o propaganda política, de reprensió dels costums, etc.

Un **planys** és un gènere trobadoresc consistent en una lamentació fúnebre que plora la mort d'un amic, d'un personatge famós, d'un familiar etc.

Amb motiu de la mort de Ponç de Mataplana el 1185, Guillem de Berguedà li va dedicar un plany que es considera dels més sincers que es poden trobar en la literatura trobadoresca, ja que l'autor anteriorment havia atacat virulentament en els seus sirventesos a Ponç de Mataplana.

APUNTS BIOGRÀFICS

Fou un senyor feudal i trobador català. Va deixar cinc poesies referides a un dels membres de la nissaga ripollesa dels Mataplana, adreçades a Ponç de Mataplana. Formen part del que Martí de Riquer nomena "poesia d'odi i d'escarni": "Guillem de Berguedà odià profundament el marquès de Mataplana i utilitzar tot el seu enginy, les habilitats dels seus art i la seva eficaç tècnica denigratòria per enriure-se'n de manera pública i ostentosa d'ell.

Després el personatge en qüestió morí i Guillem de Berguedà penedit li dedica un sentit plany.

Actualment, l'impacte de les xarxes socials ens podria fer recordar aquest sirventès satíric d'en Guillem de Berguedà. Moltes persones pateixen ciberassetjament. Molts/es famosos i influencers han dit públicament ser víctimes de difamacions i atacs contra la seva persona. Ens faltaria un plany per arreglar-ho. No creieu?

“ Jo escric per agradar-me, per reafirmar-me! Mai no he escrit per al públic, en absolut, i sí, malgrat això, agrado als altres, doncs millor. ”

MERCÈ RODOREDA

(Barcelona 1908 - Girona 1983)

El nostre apartat d'**Entrevistes** el dediquem a **Mercè Rodoreda**, una de les grans figures de la literatura catalana.

EL PERQUÈ DE LA NOSTRA PROPOSTA

Hem agafat de punt de partida el programa d'humor surrealista de La 2 de televisió espanyola: *Muchachada Nui*. Concretament, la seva secció Celebrities, on es parodiava a un personatge famós. Ens han inspirat les següents celebrities: J.K. Rowling, Pitita Ridruejo i Isabel Coixet. Si teniu ganes de riure, podeu veure els vídeos a enllaços d'interès.

Com ja hem explicat **4 GATS** és un pòdcast teatralitzat en clau d'humor, senyal distintiva de **la Cia Mea Culpa**. Com és en els nostres espectacles, combinem les projeccions amb l'acció teatral per donar més dinamisme a l'obra.

Aquesta secció pren el nom de **PERSONATGES**, en homenatge el programa d'entrevistes que feia l'escriptora i periodista catalana Montserrat Roig. En aquest capítol podreu veure a la Rodoreda parlant de la seva obra literària.

Agafant material de diferents entrevistes de l'autora parlarem de l'art d'escriure, dels seus llibres, de Pompeu Fabra... Penseu que va deixar l'escola a l'edat de deu anys per cuidar del seu avi. Quan va començar a escriure es va adonar que no sabia escriure en la seva llengua materna, per això es va haver d'estudiar la gramàtica d'en Pompeu Fabra de dalt a baix!

Una altra de les cireretes del vídeo és el moment que l'escriptora recita *el Cant de Gentil* del poema **Canigó de Jacint Verdaguer**.

Mossèn Cinto Verdaguer va ser l'autor idolatrat de la família! L'avi des de ben petita li feia recitar Verdaguer i al Jardí va fer construir una escultura de l'autor.

Canigó és un poema èpic. Per escriure'l, Verdaguer, es documenta a fons: recorre els Pirineus, aprèn tots els detalls de la seva geografia, de la història, de la llegenda, del folklore... Gràcies a això, hi plasma una interpretació cristiana dels orígens nacionals de Catalunya en l'època medieval. També és una crida a reconstruir aquests orígens, a reivindicar-los.

El cant de Gentil és el Cant IV d'aquest poema èpic i un dels més famosos d'en Verdaguer.

Com veureu al teatre, la caracterització del personatge és molt important, per això, hem disposat d'un equip de luxe amb una maquilladora i perruquera amb perruques Dama-ret del programa Polònia de 3Cat. Podeu veure la transformació al compte d'Instagram de [@meaculpateatre](https://www.instagram.com/meaculpateatre)

APUNTS BIOGRÀFICS

Neix el 1909 a Sant Gervasi, Barcelona. Inicià la seva carrera literària amb col·laboracions a diaris i revistes (Revista de Catalunya, Clarisme, La Revista...).

La seva primera novel·la fou *Aloma* (1938) que obté el Premi Crexells el 1937.

Acabada la Guerra Civil s'exilia a França amb altres intel·lectuals catalans. Fuig de la invasió nazi a París durant la Segona Guerra Mundial.

El 1954 s'instal·la a Ginebra amb Armand Obiols amb qui tenia una relació sentimental. Aquí un cop superats els estralls de la guerra pot tornar a escriure.

La primera obra que trenca aquest silenci fou *Vint-i-dos contes* (Premi Víctor Català 1957). Ja en la seva maduresa publica *La plaça del Diamant* (1962), una de les seves novel·les més importants i que ha tingut més transcendència.

El carrer de les Camèlies, Premi sant Jordi 1966, Jardí vora el Mar 1967.

Ja en la seva vellesa escriu *Mirall trencat*, *Quanta, quanta guerra* i *La mort i la primavera* entre d'altres.

Entre els molts premis que rep cal destacar el 1980 el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

SABIES QUÈ...

Mercè Rodoreda és una icona pop? Fins i tot té Twitter! L'exconsellera de Cultura de la Generalitat Mariàngela Vila-llonga és la responsable. Va decidir difondre'n l'obra a través de Twitter. Només utilitza frases extretes dels llibres de l'autora barcelonina, i la tria que fa és, segurament, un dels èxits del perfil. Sí, la nostra escriptora més universal és a la xarxa, i poca broma amb el seu compte: està a punt d'arribar als 38.000 seguidors i, francament, és una de les millors coses que trobareu a Twitter. No decep mai. Ho podeu preguntar a la Rosalía: quan només seguia cinc perfils de la xarxa, un era el de Rodoreda (cosa que va generar un bon rebombori i va fer créixer els seguidors de l'escriptora).

Sabies que ja són alguns els músics que han musicat a Rodoreda, el més recent és **L'Arannà**, el duet eivissenc-català que conformen Anna Sala i Lara Magrinyà. Junes acaben d'estrenar el seu primer treball discogràfic, *La salamandra* (Blau Atzavara, 2024), inspirat en la literatura de Mercè Rodoreda. El resultat són vuit peces molt singulars i interessants, amb una estructura lliure, experimental, entre el pop electrònic, la música clàssica i la tradició popular, que troben en la prosa exquisida de Rodoreda una atmosfera ideal per buscar noves sonoritats.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

- > **Entrevista en "A fondo" RTVE**
- > **El meu avi 3Cat**
- > **Musicant Rodoreda L'Arannà**
- > **L'Arannà**

“ Jo m'estimo molt la vida, és la cosa que més estimo. Puc dir que he viscut l'amor que he cantat i he escrit, la vida m'ho ha donat tot. ”

VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

(Burjassot 1924 - València 1993)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Hem triat el poema *Els amants* perquè és una poesia de l'excés, del doll sexual (literalment). Estellés ens parla de sexe perquè és de les materialitzacions més intenses de l'amor.

La seva poesia és la celebració de l'amor més físic que oscil·la en tota una gradació lírica que va des de l'erotisme fins a la pornografia.

Trobem en els versos d'Estellés la voluntat d'afirmar-se com a màxim amador, entrant en lleial competència amb el seu referent bàsic, Ausiàs March. March es posava ell mateix com a exemple d'amador de talla excepcional per la seva intensitat i subtileza. Deia "Jo son aquell pus extrem amador". Està fent una hipèrbole igual que Estellés quan diu "No hi havia a València dos amants com nosaltres".

Deixa molt clar que, el seu amor, és diferent comparat amb altres autors. Ens interessa com a intèrprets aquest desig que s'apodera de les persones, allunyat de l'amor platònic.

Sembla que no pugui reprimir l'emergència del seu desig, el seu desfici:

"I rodolem per terra entre abraços i besos. No comprenem l'amor com un costum amable".

Estellés, amb la seva característica sensibilitat, expressa aquesta passió de manera visceral, destacant com el desig s'apodera de les persones, transformant-les i duent-les a un estat gairebé irracional on l'amor físic i emocional es fonen.

Com podeu comprovar tan diferent dels poemes triats de Ferrater i Marçal.

ANÀLISI

Els amants és el poema més conegut i celebrat del *Llibre de meravelles*, juntament amb altres com *L'Hotel París* i *Coral romput*.

Hi ha contribuït la interpretació que en van fer Ovidi Montllor i Toti Soler, així com el missatge directe i vitalista del poema, contrapunt a la crònica del temps amarg de la postguerra.

L'amor i el sexe són uns dels motius més insistits del *Llibre de meravelles*, presentat com una experiència lliure, enfront de la sexualitat reprimida que es vivia durant la dictadura franquista.

Estellés escriu una oda a l'amor passional i desenfrenat, enfront de la poesia més clàssica, pulcre i espiritual del poeta López-Picó, l'amor idealitzat de Petrarca, l'amor intel·lectual de Riba o l'amor romàntic de Bécquer (als quals el poeta assenyala en els seus versos). El nostre autor confronta l'alta cultura amb un caire més popular. En el poema podem contemplar una nova visió de l'amor, diferent. Es tracta d'un amor passional que han tingut dos amants valencians. El temps ha passat, però ells dos tot i que han tornat majors continuen tenint el mateix desig desenfrenat que posseïen anys enrere. S'hi exalta l'arrelament a la terra, la vinculació íntima entre els cossos, la quotidianitat, la passió arrasadora i fatal, animal, la més primitiva i "elemental". Aquest poema és una lloança a la convivència que, lluny de fer-se monòtona manté el vigor, l'espurna del desig, que és el motor de l'amor. Amb el pas dels anys i les coses aquest amor no s'apaivaga.

APUNTS BIOGRÀFICS

Pocs poetes han tingut una incidència social i cívica com Vicent Andrés Estellés amb els seus versos. Cronista dels temps més foscos de la llarga postguerra i el franquisme, i posteriorment, dels moments més difícils de persecucions lingüístiques i culturals al País Valencià, amb la seva obra va construir una veu inconfusible i la va modular amb un estil únic que, durant dècades, s'ha anat identificant com la veu col·lectiva d'un poble.

Nascut a Burjassot en un entorn pagès i de família humil, ha dit com ningú: "t'estimo, et desitjo, t'invento", perquè ho ha dit amb una veu íntima, sincera, clara i directa, i amb la parla de cada dia, la del poble, la de l'horta valenciana. Poemes d'amor, de sexe, de misèria, de mort, de guerra de postguerra, de fam; d'una terra, d'un poble, del qual veu. Milers i milers de poemes escrits per un poeta de la vida.

Les seves obres més destacades són *La nit* (1956), *Llibre de meravelles* (1971), *La clau que obri tots els panys* (1971), *Recomane tenebres* (1972), *L'Hotel París* (1973), *Horacianes* (1974), *Hamburg* (1974) o *Mural del País Valencià* (1996).

SABIES QUÈ...

La seva obra ha sigut musicada per grans artistes, però cal a destacar la creació de l'Ovidi Montllor on el tàndem Montllor-Estellés esdevingué una unió perfecta entre lletra i música, entre paraula escrita i paraula dita: poesia, en definitiva. Escoltant la música, sembla que els textos d'Estellés hagueren estat escrits per a la veu d'Ovidi: una veu de melangia, de tristesa amarga, alhora que irònica, com és la d'Ovidi Montllor amb els arranjaments de Toti Soler.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

En aquests dos enllaços podeu veure i escoltar la interpretació que fa Ovidi Montllor i Toti Soler del poema *Els amants* i de *Coral romput* d'Estellés.

- > [Els amants](#)
- > [Coral romput](#)
- > [Audiovisuals_Estelles_GENCAT](#)

“ No hi ha pas res com un còctel
Que als homes faci obrir la gana
Tant per menjar com estimar
No s'ha inventat millor tisana. ”

GUILLERMINA MOTA

(Barcelona 1942)

I dins aquesta gran festa de la cultura catalana no podia faltar un moment musical amb la Guillermina Mota! Amb la mítica cançó: **Remena nena**.

Es tracta d'un cuplet del vodevil *La reina ha relliscat* d'Alfons Roure i Josep M. Torrents, obra estrenada el 1932 a Barcelona. Caracteritzada per l'ús de jocs de paraules i metàfores sexuals i picants, va esdevenir una cançó molt popular durant l'època de la Segona República. Posteriorment, el 1970 va ser recuperada i de nou popularitzada per la cantant Guillermina Motta, com a cançó protesta durant el darrer franquisme. Fins i tot va ser qualificada d'immoral i prohibida.

Fou una gran defensora del cuplet català, que considerava un estil molt important...“perquè a Catalunya també teníem cançons divertides i amb sentit de l'humor”.

Els que ja heu vist els nostres espectacles, he pogut comprovar que tenim debilitat pels moments musicals. **Remena nena** cantada per la Guillermina Mota no podia anar amb més sintonia amb la nostra essència i amb la nostra proposta: Divertir-nos apropant la llengua i cultura catalana als joves.

APUNTS BIOGRÀFICS

Guillermina Motta i Cardona és cantautora i intèrpret de cançons, locutora de ràdio i també ha fet d'actriu al cinema. Participà plenament en el moviment de la Nova Cançó, un moviment artístic que, en ple franquisme, impulsà una cançó cantada en català als Països Catalans.

El 1964 entrà als **Setze Jutges**, un grup de cantants en llengua catalana fundat el 1961. El seu nom prové de l'embarbussament «setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un penjat». La seva missió era impulsar el moviment de la **Nova Cançó** i normalitzar i defensar l'ús del català cantant cançons contemporànies en aquesta llengua. Lluís Llach, Maria del Mar Bonet, Joan Manuel Serrat, Francesc Pi de la Serra, Raimon, foren alguns dels seus integrants.

SABIES QUÈ...

Guillermina Mota es va retirar dels escenaris en 2002, i no accepta guardons o reconeixements d'entitats culturals ni institucions polítiques. El 2007 fou guardonada amb la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya en reconeixement de la seva tasca duta a terme amb Els Setze Jutges, encara que no va recollir el premi personalment per considerar que la distinció arribava massa tard.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

- > **Guillermina Motta - Remena nena**
- > **Remen nena Alèxia Eufòria**
- > **Únics rtve**

“ Jo jugo i vull que el meu cavall guanyi la cursa, soc un pagès sofisticat per la cultura ”.

JOSEP PLA

(Palafrugell 1897 - Llofríu 1981)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

El que hem menjat és un llibre de Josep Pla on podem veure articles sobre la cuina tradicional i els costums culinaris de l'Empordà. Està escrit en forma d'articles temàtics publicats el 1972 com a vint-i-dosè volum de la seva Obra Completa. El 1973 obtingué el Premi de la Crítica Serra d'Or (prosa de no-ficció).

A l'espectacle escenifiquem l'article *Les sardines a la brasa*, que forma part del volum on l'autor fa una aferrissada defensa d'aquest peix blau de les nostres costes. Josep Pla, amb una saviesa culinària i literària extraordinària, ha estat l'home que més interès, coneixements i adjectius ha posat a la cuina del nostre país.

Hem volgut sortir dels textos més coneguts de l'autor per donar a conèixer l'essència del Josep Pla, l'home que quan escriu lluita constantment en la recerca de la millor paraula, de la millor expressió per projectar la imatge que té al cap.

El seu estil combina els girs populars amb paraules cultes, la seva simplicitat expressiva, l'afany periodístic, l'ús de les repeticions i la creativitat en les metàfores i les comparacions. Per aquest fragment hem jugat com si el Josep Pla vingués a explicar-nos la seva teoria i fer-ho d'una manera teatral, jugant amb els adjectius, les enumeracions i les metàfores que constantment posar l'autor per enriquir el text.

ANÀLISI

Josep Pla a l'inici de l'article utilitza tota la seva ironia i el seu enginy per defensar les causes més nobles, com és en aquest cas, elevar la sardina al peix més extraordinari que existeix. Josep Pla converteix els petits plaers de la vida en grans celebracions literàries: "Les persones afeccionades a la cuina del peix saben perfectament que la sardina és el peix millor de tots els peixos que divaguen per les aigües amargues, sempre que es compleixin dues condicions: que arribin a taula en el moment adequat i que no s'abusi en menjar-ne".

I continua amb la seva obstinació en defensa de les sardines posant una gran dosi d'ironia i de sentit de l'humor, referenciant a més una enumeració de peixos del Mediterrani demostrant un gran coneixement en la matèria: "És en aquest moment, en efecte, que aquest peix, fabulosament gregari, de presentació tan igualada i monòtona, vulgar, resisteix totes les comparacions i bat, satisfactòriament —sempre al meu entendre— tots els altres que s'hi posen en contrast. Bat, no solament totes les espècies de la seva classe, totes les espècies de peix blau: verat, sorells, bisos, anxoves, etcètera, que resulten, al seu costat, insignificant".

A més, per acabar fa una crida a la moderació, tot i que l'autor no acaba d'aplicar-la per a ell mateix: "La vella frase grega, aplicada a la cuina i a totes les coses de la vida, projecta saviesa, prudència, equilibri i equanimitat. És un bon programa per a viure com Déu mana i com la salut exigeix. Tot això ho diu un pobre home que més aviat no n'ha fet gaire cas".

És definitiva Josep Pla en estat pur: divertit, irònic, savi; un mestre de la paraula i de l'adjectiu que l'acompanya.

APUNTS BIOGRÀFICS

Josep Pla és considerat de forma unànime el millor prosista en llengua catalana del segle XX. Periodista, escriptor i viatger incansable, és autor d'una obra completa de quaranta-cinc volums i més de trenta mil pàgines, entre les quals destaquen obres excelses com *El quadern gris*, *Aigua de mar*, les sèries d'*Homenots* o *El carrer estret*. Com a periodista, va exercir de corresponçal a França, Itàlia, Anglaterra, Alemanya i Rússia, des d'on va escriure cròniques polítiques i culturals. Comparat amb el del Noucentisme, el seu estil representa, a partir de *Coses vistes* (1925), una novetat per la seva naturalitat i l'aportació que fa d'aproximar la literatura a un públic ampli. La seva obra s'ha convertit en una valuosa memòria, entre real i recreada, de mig segle de la societat, el paisatge i la vida catalans.

Neix en una família benestant rural terratinents a l'Escala amb un pare molt desastre en l'àmbit econòmic. Això farà que el Josep Pla agafi les regnes de la família on el pare a partir d'aquell moment obeirà al seu fill gran, el Josep Pla. Per pagar els deutes de la seva família, el Josep Pla deixar la carrera de dret i comença a treballar com a periodista i és enviat amb el temps a nombrosos països com a corresponçal de premsa. El Josep Pla sempre s'ha considerat un periodista, un cronista que posar el millor adjectiu darrere del substantiu.

SABIES QUÈ...

El Josep Pla de ben jove entre els setze i divuit anys ja sabia que volia ser escriptor i no un escriptor qualsevol, el millor escriptor de la literatura catalana, i per això comença a guardar tota mena de papers: llibretes de notes, esborranys, manuscrits, cartes, rebuts de tren, factures... tot allò que tingui referència amb la seva vida literària. I ara us preguntareu? Per què tenia tanta cura de guardar tot aquest material durant tota la seva vida? I sabeu per què ho va fer? Doncs per tenir preparat el material per la seva futura biografia. Tan clar ho tenia!

ENLLAÇOS D'INTERÈS

- > [El meu avi. Josep Pla. TV3](#)
- > [Joaquin Soler Serrano entrevista a Josep Pla RTVE](#)
- > [Un cor furtiu Xavier Pla presenta la darrera biografia de Josep Pla](#)

“ A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona, de classe baixa i nació oprimida. I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel. ”

MARIA MERCÈ MARÇAL

(Barcelona 1952 - Barcelona 1998)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Saps? M'agrada el teu cap i m'agrada el teu cul, forma part del poemari *Sal Oberta* de 1982. Per completar la secció de poesia eròtica-amorosa, hem volgut afegir una visió femenina del desig, amb contrast amb els altres poetes Ferrater i Estellés. M. M. Marçal destaca per ser la primera dona que parla obertament sobre el desig amorós i sexual. El poema en qüestió és un clar exemple de la celebració del plaer, amb alegria, llibertat i elegància. La dona que desitja i és desitjada.

Introduïm la nostra secció poètica, però, amb el poema *Divisa*, del poemari *Cau de llunes*, un manifest del seu activisme. Uns versos que no només parlen de feminisme, també parlen d'identitat catalanista i consciència de classe. Aquests tres temes són els que travessen la seva poesia, a més a més de la solitud, la llibertat, la maternitat, la identitat sexual...

ANÀLISI

Saps? M'agrada el teu cap i m'agrada el teu cul es tracta d'un sonet, forma poètica típica amb la qual s'escriuen grans poemes amorosos, com els sonets de Shakespeare, Dante, Petrarca o J. V. Foix. A *Sal oberta*, Marçal troba el que podríem dir el seu model de sonet: majoritàriament en alexandrins en versos blancs, amb una sintaxi i una tipografia tendent sovint al sonet anglès. Tot i que aquest poema en qüestió té la forma d'un sonet clàssic, format per dos quartets i dos tercets.

El títol del poema té un to col·loquial, fins i tot una mica provocador, cosa que reforça el caràcter directe i desacomplexat de la seva poesia. Amb un llenguatge clar

i sense embuts, la poetessa celebra el desig sexual i la connexió humana, tot desafiant les convencions socials de l'època i reivindicant la llibertat femenina.

La seva poesia es converteix així en una eina de subversió, una manera de reivindicar la llibertat d'expressió i l'empoderament femení. Actualment, continua sent un referent per a la literatura catalana i per a la poesia feminista en particular.

El poema utilitza un llenguatge senzill i directe que fa que el missatge sigui clar i potent. Aborda el desig amb un to lúdic, presentant-lo com quelcom natural i alegre, com una força vital que cal celebrar. El tractament del cos físic és desinhibit i el converteix en un espai de llibertat, d'expressió i de plaer.

El món animal ocupa un lloc important en la poesia de Maria Mercè Marçal, i sovint és utilitzat com una metàfora potent per referir-se al cos humà. "La meua llengua com un caragol silent". Utilitza imatges d'animals perquè parla d'un desig instintiu, primari i "elemental", com diria Estellés.

Les referències al "cap" i al "cul", poden simbolitzar una atracció que abasta tant la ment com el cos. Es barreja el pla físic i l'intel·lectual.

L'atracció no es redueix a una sola dimensió, sinó que es presenta com una experiència completa i integradora.

La poesia de Marçal sempre és un reflex del moment vital que viu. Així, anirà reflectint cada etapa de la seva vida com ara la maternitat, la malaltia, l'amor lèsbic o la mort.

APUNTS BIOGRÀFICS

Poetessa, narradora, editora i traductora, a més d'activista política, cultural i feminista, Maria Mercè Marçal és de les primeres a tractar en la literatura catalana temes com l'amor lèsbic, l'embaràs o la maternitat.

El 1976, any de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, celebrades a la Universitat de Barcelona, Marçal s'integra en el moviment feminista i esdevé la veu poètica del moviment arran de la publicació del poemari ***Bruixa de dol***.

Participa amb altres escriptors en la creació dels **Llibres del Mall**, una editorial que naixia amb la voluntat de publicar sobretot poesia.

Diagnosticada de càncer el 1996, Marçal afronta la pròpia mort amb plena consciència i serenor. En parla en diversos poemes, amb imatges poètiques dures i crues, però amb un punt de positivitat: la poeta identifica la mort amb el «desnéixer», amb el retorn al ventre matern. En els darrers anys de la seva vida, Marçal va impulsar el Comitè d'Escriutores dins el Centre Català del PEN Club. Mor el 1998 a Barcelona als 45 anys. Abans de morir rebé la Medalla d'Honor de Barcelona.

Maria Mercè Marçal és una figura clau de la poesia catalana contemporània, i el seu llegat ha influït moltes generacions posteriors de poetes, especialment dones. La seva obra continua sent estudiada i apreciada tant per la seva profunditat poètica com pel seu compromís amb la defensa dels drets de les dones i la llengua catalana.

SABIES QUÈ...

A Santa Coloma de Gramenet, hi ha un mur on està escrita la seva famosa ***Divisa***. Com a curiositat, a vegades sovint algú esborra els termes nació i oprimida i, més endavant, algú els torna a escriure.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

> [elcritic.cat - Maria Mercè Marçal \(La revolta permanent\)](#)

“ ... por su estilo es este el mejor libro del mundo: aquí comen los caballeros, y duermen y mueren en sus camas, ya hacen testamento antes de su muerte con estas cosas de que todos los demás libros de este género carecen. (Don Quijote, I, IV). ”

JOANOT MARTORELL

(Gandia 1413-14 - València 1465)

EL PERQUÈ D'AQUEST TEXT...

Miguel de Cervantes va ser un dels primers i grans admiradors de l'obra de Joanot Martorell *Tirant lo Blanc*, la primera novel·la moderna d'Europa, dins de les novel·les cavalleresques.

Per treballar a escena aquesta gran obra de la literatura, hem buscat els moments més divertits, els que ens permeten treballar a escena el gènere de la comèdia d'embolics. Aquests moments són el segell de MEA CULPA en què l'entreteniment forma part de l'aprenentatge.

Quins capítols volem representar?

Capítol 118

Tirant confessa al seu cosí Diafebus que pateix el mal de l'amor, un mal insuportable que el fa està sense dormir, sense menjar, sense viure... Plora, sanglota, cau a terra. S'ha enamorat de Carmesina i no sap gestionar les emocions perquè són noves per a ell. Diafebus li recomana que estimi i que es deixi endur per aquest meravellós sentiment.

Capítol 127

Carmesina quan veu a Tirant en l'estat que està li demana qui és la dona que li té el cor-robot. Tirant per confessar-li el seu amor li regala un mirall on allà veurà la imatge reflectida de la dona que estima. Carmesina en veure el seu rostre i entendre que és ella la dona qui estima Tirant corre a confessar-li a Plaerdemavida i la Viuda Reposada que l'anima (per gelosia) a rebutjar l'amor de Tirant.

Parlem dels mals d'amor de Tirant, l'instant precís en què veiem el gran cavaller invencible, poderós i temut per qual-sevol enemic, ara està patint a les seves pròpies carns el dolor per un amor no confessat o no correspost, del que anteriorment el Tirant tant se'n burlava. Veurem com el nostre protagonista passa de ser un personatge valent a la guerra a ser un covard quan està amb les dames i poc decidit en els jocs del festeig.

Així doncs, proposem un moment de comèdia esbojarrada en el patiment d'amor de Tirant, el consell del seu cosí Diafebus, la reacció de Carmesina i la gelosia de la Vídua Reposada.

ANÀLISI

L'argument segueix l'estructura pròpia de les novel·les de cavalleries: al voltant d'un personatge principal que esdevé l'eix conductor de l'obra, es van encaixant una sèrie d'episodis. Explica la història d'un jove cavaller des dels seus inicis a la cort d'Anglaterra, on és armat cavaller, fins a la seva mort per causes naturals a Grècia, després d'haver demostrat ser el millor cavaller del món, no solament en els espectacles (tornejos, justes...), sinó també com a cavaller integrat en els exèrcits militars..

Tirant lo Blanc representa tots els valors de la cavalleria: l'honor, la lleialtat, el valor, la pietat, el sentit de la justícia, la defensa dels dèbils, la cortesia, la gentilesa... és la figura del cavaller modèlic, cristià i bon estrateg, segur de si mateix a la guerra però passiu i insegur en el terreny de l'amor. La novel·la parla de batalles, de tornejos, on l'art militar està descrit en tot detall. És una novel·la costumista i social perquè descriu la societat tal com era i podem afegir també que és una novel·la d'amor, fins i tot amagant entre les pàgines fragments d'erotisme. Una obra enormement completa i molt difícil de classificar.

Carmesina és la filla de l'emperador de Constantinoble i la imatge idealitzada de la dama cantada a les cançons dels trobadors medievals. Enamorada de Tirant, el seu objectiu és mantenir la seva castedat fins que no arribi el seu matrimoni, tot i que Plaerdemavida no li posarà gaire fàcil organitzant trobades amb ella i Tirant.

APUNTS BIOGRÀFICS

El nostre cavaller va dedicar els últims cinc anys de la seva vida a escriure Tirant lo Blanc, lamentablement, l'autor no va veure mai el seu llibre publicat perquè el va empenyorà pocs dies abans de morir a Martí Joan de Gualba, prestador d'una família de banquers de Barcelona que el va fer imprimir vint-i-cinc anys després de la mort de l'autor.

Joanot Martorell va escriure sobre el que va viure, complint la màxima que es diu que "no es pot escriure sobre allò que no s'ha viscut". La seva és una vida de novel·la: viatges, duels, batalles, enfrontaments amb cavallers... Participa en les campanyes bèl·liques d'Alfons V i viatjarà a llocs del seu cavall per Anglaterra, Portugal i Nàpols.

SABIES QUÈ...

Una lletra de batalla és una carta que un cavaller adreça a un altre en què defensa els seus drets i el desafia a un combat a mort. En la seva vida Joanot Martorell va escriure aquestes lletres reptant altres cavallers. Una d'elles ho deia així: "Us ofereixo de combatre a tota ultrança. Serà el meu cos contra el vostre. A peu o a cavall, de la manera que convingueu".

Joanot Martorell i Ausiàs March varen tenir una disputa legal i no precisament a propòsit d'un llibre: En 1437 Ausiàs March es compromet matrimonialment amb Isabel Martorell, germana de Joanot. Aquest compromís va originar un greu conflicte, ja que Ausiàs March es negava a casar-se sense percebre prèviament el dot de la seva esposa. Les noces no es van celebrar fins a 1439, després que Joanot Martorell cedís a la seva germana Isabel la major part del seu patrimoni.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

> [3cat/tirant-lo-blanc](#)

“ L'amor naix del record, viu de la intel·ligència i mor per oblit. ”

RAMON LLULL

(Palma de Mallorca 1232 - mar Mediterrani 1316)

LA TRUCADA

I quan ja estem a punt de finalitzar el nostre pòdcast literari rebrem una trucada d'un oient molt especial: Ramon Llull.

Ramon, visiblement enfadat, es queixa que en tot el programa no s'ha parlat d'ell ni de la seva extensa obra. I és que li sobra la raó!!

Com podia **4 GATS** oblidar-se del primer escriptor en llengua catalana! Amb una trajectòria de més de 250 obres escrites!!! Quin descuit!

Fins i tot té una universitat al seu nom!!

Així que acabarem el programa amb Ramon Llull i la seva desbaratada trucada on ens recordarà que ell va ser el precursor de què ara coneixem com llenguatge informàtic i la intel·ligència artificial, amb la seva obra *Arts Magna*.

Ens farà 5 cèntims de la seva biografia, digne d'una pel·lícula de Hollywood.

Perquè va dedicar la seva vida a convertir els infidels a la fe cristiana i moltes més coses.

Ens citarà la seva obra més destacada: *El llibre de les Contemplacions, Art demostrativa, Llibre de meravelles, Llibre de les bèsties* i un gran etc.

Potser necessitarem un altre pòdcast per ell sol!

“ Rosa d'abril, Morena de la serra
De Montserrat estel:
Il·lumineu la catalana terra
Guieu-nos cap al Cel
Guieu-nos cap al Cel. ”

JACINT VERDAGUER

(Folgueroles 1845 - Valldrera 1902)

I acomiadem el nostre programa ballant una versió remix techno del **Virolai** de Jacint Verdaguer, el més gran dels poetes que ha donat Catalunya. El poema s'inspira en una adaptació lliure d'un antic virolai anònim de la segona meitat del segle XIII que Mossèn Cinto va conèixer a través del seu amic Jaume Collell.

El 1880 Verdaguer va participar en les festes del Mil·lenari de la troballa de la imatge de la Verge de Montserrat, que van concloure amb la proclamació, per part del papa Lleó XIII, de la Moreneta com a Patrona de Catalunya. El poema va ser un encàrrec de la junta organitzadora del mil·lenari de Montserrat. Al seu text s'havien d'ajustar les composicions musicals, a una sola veu, que participessin en el Certamen Musical del Mil·lenari. Josep Rodoreda és l'autor de la melodia, guanyadora del concurs. El nom de «Virolai» prové d'un gènere poeticomusical que va ser conreat a Catalunya des del final del segle XIII i vinculat, normalment, amb l'activitat musical de Montserrat.

L'himne verdaguerià ha esdevingut autènticament popular i s'ha utilitzat com a himne nacional en temps de repressió política. Nosaltres, que som verdaguerianes i ens agrada la gresca, utilitzem l'himne com a final de festa perquè és bonic viure els nostres símbols identitaris de manera lúdica i divertida. Gaudiu de l'espectacle i que soni la música!

PER ESTIMAR CATALUNYA CAL RIURE-LA!!!

COORDINACIÓ I GESTIÓ

Àngels Largo _ 605 551 040
Xisco Segura _ 670 331 539
info@ciameaculpa.cat

DISTRIBUCIÓ

Cia Mea Culpa
Àngels Largo _ 605 551 040
ciameaculpa@gmail.com

CAP TÈCNIC

Marc Jódar _ 699 945 937
mjodar.sound@gmail.com

ADMINISTRACIÓ

Marta Bueno
administracio@ciameaculpa.cat

MÉS INFO

www.ciameaculpa.cat

TRÀILER ASSAIG

<https://vimeo.com/954571017>

**MEA
CULPA** ↓